

Referat af møde i det Rådgivende Ringmærkningsudvalg 3. december 2024

Dette er 5. møde i det Rådgivende Ringmærkningsudvalg (RRMU), og blev afholdt online tirsdag d. 3. december 2025 kl. 15.30-16.30.

DAGSORDEN

1. Velkommen og godkendelse af dagsorden (Anders)
2. Opfølgning: Ny aftale med SGAV (tidligere Miljøstyrelsen) og fremtidige opgaver (Anders)
3. Hvordan styrker vi de sociale netværk blandt ringmærkerne?
Emnet er tema på næste årsmøde. Derfor vil vi gerne vende det med jer, for at få jeres input til diskussioner/debat/oplæg på årsmødet.
4. Hvordan sikrer vi en ordentlig kreditering af ringmærkningen både i publikationer og presseomtale.
For at sikre den fremtidige støtte til ringmærkningen er det vigtigt at vi er synlige – hvordan sikrer vi det bedst muligt lokalt og generelt, og hvordan sikre vi at ringmærkerne forstår det?
5. Vintermærkning
Vi overvejer at opstarte et overvågningsprogram på de danske vinterpopulationer af småfugle. Her vil mærkningen på f.eks. allerede etablerede CES lokaliteter kunne inddrages. Fordele: 1) sikre standardiseret indsats udenfor øvrig ringmærkningsæson (forår, sommer, efterår), 2) vedligeholdelse og udvikling af kompetencer hos ringmærkere, 3) styrkelse af lokal forankring og netværk. Vil der være opbakning til det? Hvordan kan det igangsættes? Hvordan får vi ringmærkerne engageret?
6. Eventuelt

MEDLEMMER AF RRMU

- 1 repræsentant fra Danmarks Ringmærkerforening: **Henning Ettrup**
- 1 repræsentant fra CES-projektet: **Peter Teglhøj**
- 1 repræsentant fra DOFs Fuglestationsudvalg: **Søren Mygind**
- 1 repræsentant fra DOFs Videnskabelige Udvalg: **Sigrid Ilsøe**
- 1 ressourceperson fra det frivillige ringmærkermiljø: **Ulf M. Berthelsen**
- 1 ressourceperson fra et relevant forskningsmiljø: **Thomas Bregnballe**
- 1 ressourceperson med viden om etiske spørgsmål såsom på forsøgsdyrsområdet: Afventer

REFERAT

Tilstede: Henning Ettrup, Amanda Johannisson, Jesper J. Madsen, Peter Teglhøj, Thomas Bregnballe, Anders P. Tøttrup, Ulf M. Berthelsen.

Ikke tilstede: Søren Mygind, Sigrid Ilsøe

1. AT bød velkommen og dagsorden blev godkendt uden ændringer. Amanda tager referat.
2. AT oplyser om den nye aftale med SGAV.
Aftalen dækker al metalmærkning og administration af denne (genfund, håndtering af licenser, ringbeholdning og håndtering af frivillige ringmærkere). Økonomisk set er der ikke forskel fra tidligere aftale. Øvrige projekter herunder farvemærkning og udvikling skal altså finansieres fra andet sted. Styregruppen orienteres ligeledes på et møde i næste uge. Amanda er blevet tilbudt fastansættelse fra 1. januar 2025, og fortsætter derfor på Ringmærkningen efter nytår.

3. Der blev lagt op til en diskussion om, hvordan det sociale netværk blandt ringmærkere kan styrkes, og hvordan dette tema kan behandles på ringmærkernes årsmøde i 2025. Amanda lagde ud med at præsentere en tidligere diskuteret idé om en særlig kommunikationsplatform til ringmærkere. Det var et generelt ønske, at der skal kunne deles generelle beskeder og nyheder med ringmærkere fra administrationen og foreningen, og gerne at man kan få notifikationer om disse.

Der blev snakket om en landsdækkende Facebookgruppe med tilhørende lokale messenger-grupper. Her blev ulemperne ved brug af Facebook fremhævet, bl.a. at alle ikke bruger Facebook, at det bliver et for rodet set-up, og at det kan være svært at få notifikationer om nyheder og beskeder. Amanda undersøger alternative muligheder til en fælles kommunikationsplatform.

Det vil være fordelagtigt at involvere ringmærkerforeningen i håndtering af en sådan platform, men med administrationen som den primære "ejer" af platformen. Der blev ikke snakket om evt. finansiering til dette.

Udvalget udvekslede idéer og tanker om tiltag der kan forbedre særligt fastholdelsen af ringmærkere:

- Udfordringer for nye ringmærkere, og hvordan disse kan tages bedre i hånden og nemmere kan udvikle kompetencer. Bl.a. vil det være fordelagtigt at have en fast opfølgning på nye ringmærkere der har deltaget i introkursus, hvilket kan indebære at sørge for, at de får ordentlig kontakt til lokale ringmærkere eller grupper. Dette afhænger selvfølgelig af ringmærkerens individuelle behov og ønsker.
- Forslag om etablering af stærkere lokalgrupper med en eller to kontaktpersoner, der skal facilitere overblikket over områdets ringmærkningsaktiviteter og hjælpe med at aktivere de lokale ringmærkere i disse aktiviteter.
- Forslag om etablering af en kontaktliste over ringmærkere, der aktivt påtager sig ansvar for modtagelse og oplæring af nye ringmærkere i deres lokale område. Anders påpeger, at en sådan liste ikke er lige til at have liggende hos administrationen eller foreningen, til trods for, at ringmærkerne giver samtykke til at deres informationer må deles.
- Foreningens håndtering af medlemmer bør udvikles og styrkes. Der skal for tiden tages hensyn til, at foreningen stadig er i gang med at etablere sig og at det derfor kan være en udfordring at igangsætte større tiltag og opgaver her.

En generel udfordring er styrkelse af lokalgrupper, samt tilgængeligheden og synligheden af lokale ringmærkningsaktiviteter. Hvad der skal gøres for dette er ikke tydeligt. Anders lægger vægt på, at snakken om lokalgrupperne har været i gang i mange år, og at der nok er plads til, at vi snart nytænker disse.

4. Anders præsenterer administrationens forslag til håndtering og sikring af ordentlig kreditering af ringmærkningsindsatsen i publikationer, artikler, presseomtale mv. Det er vigtigt at SNM bliver tydeligt krediteret, da alt arbejdet med og resultater fra ringmærkning ligger til grund for vores dispensation fra loven om at måtte ringmærke. Museet skal kunne stå til ansvar for forskningsoutputtet fra ringmærkningsaktiviteterne.

Derfor er det både vigtigt at kreditere SNM i publikationer, bearbejdnings og presseomtale, og helt generelt at dele med administrationen når der laves bearbejdnings.

En foreslået løsning er, at SNMs adresse benyttes for ringmærkeren i stedet for eller i kombination med privatadresse ved publikationer med ringmærkningsdata. Dermed er det tydeligt, at ringmærkeren repræsenterer museet, og museet står tydeligt som forskningsinstitution bag ringmærkningen. Dermed skal der ikke nødvendigvis en person fra museet på publikationen som forfatter. Dette vil løse en stor del af museets udfordring med manglende kreditering.

Der var generel enighed i udvalget om, at dette er en god løsning. Ulf foreslog også, at adressen kan indgå ved samarbejdet på tværs af videnskabelige institutioner, fx ved samarbejder med Aarhus Universitet (AU) vil Thomas kunne benytte AUs adresse og Ulf benytte SNMs adresse. Han påpegede også, at så længe det ikke giver mening, skal SNM ikke inkluderes som medforfatter, men at bruge adressen er en god løsning. Thomas fremhævede, at det er bedst at præsentere dette som en stærk opfordring frem til ringmærkerne frem for at pådutte dem det.

Administrationen vil fremhæve denne opfordring under deres præsentation af årets gang på årsmødet i februar.

Peter lagde op til en anden diskussion om generel synlighed af ringmærkningen og formidlingen om denne. Bør vi gøre noget mere aktivt for dette lokalt? Man kunne fx åbne op for de allerede igangværende aktiviteter under kontrollerede forhold, og gøre det klart overfor ringmærkeren, at man gerne må kontakte fx lokale aviser og journalister for at gøre opmærksom på de lokale projekter. Anders nævner, at der fx ved pressemeddelelser vil kunne bruges navne på regionale kontaktpersoner som journalister kunne kontakte. De regionale medier vil gerne snakke med nogen fra det regionale område.

5. Amanda præsenterer muligheden for et nyt ringmærkningsprojekt a la CES, men med fokus på overvintrende fugle.

Vinterringmærkning tager udgangspunkt i det britiske Winter Ringing Project dom drives af BTO. Fokus for mærkningen er at overvåge overlevelse hos fuglene udenfor yngletiden. Der ringmærkes 8 gange fordelt på fire måneder (november-februar), og dataindsamlingen er meget lig CES-data hvor vinge, vægt, fedt og muskel gerne skal indgå. Der skal gerne fanges min. 200 fangster i perioden, men dette kan muligvis ændres hvis vi ønsker at udarbejde vores egne retningslinjer. I modsætning til CES må der til vinterringmærkning gerne fodres. Der foreligger ikke detaljerede retningslinjer for projektet, men er efterspurgt hos Rob Robinson (Associate Director i BTO og formand i EURING). Det vil være en mulighed for at skabe mere lokal ringmærkning udenfor de typiske mærkningssæsoner og dermed mere lokal forankring, motivering, fastholdelse og aktivering af ringmærkerne. Det vil yderligere kunne hjælpe til at udbrede havemærkning igen og sikre dette gennem standardisering.

Der er generel begejstring for projektet, men det er også tydeligt at det har sine udfordringer. Det er mest realistisk at kunne gennemføre i haver, da de er mere tilgængelige om vinteren, samt at der må fodres for at sikre sig et fornuftigt antal fangster. Henning mener, at rørskov vil være meget svært at inddrage, da det ofte er

ufremkommeligt om vinteren. Man skal senere op, hvilket kan være motiverende for ringmærkeren.

Peter påpeger, at der kan være udfordringer om vinteren som man ikke møder om sommeren, fx frosne net, samt at net generelt bliver mere slidte af at stå fremme i længere tid (fx både sommer og vinter på en lokalitet). Det kan måske være nødvendigt at sætte net op dagen før alt efter lokaliteten, hvilket er udfordrende logistisk, og meget mere besværligt end om sommeren. Derudover er det meget sandsynligt de samme mennesker der gennemfører CES som også vil gennemføre vinterringmærkning, hvis dette foregår på de eksisterende sites, hvilket ikke nødvendigvis er særligt holdbart. Amanda fremhæver, at der for nogen CES-grupper allerede er tilslutning til projektet, men at dette også er på lokaliteter der er mere fremkommelige, samt at hvis projektet præsenteres som en mulighed for havemærkning, at der vil kunne inddrages flere ringmærkere.

6. Eventuelt

Henning spørger ind til, om der er aktiviteter på Aarhus Universitet omkring fugle og ringmærkning, fx igennem undervisningen. Han er interesseret i at få fat i flere unge til at gennemføre CES. Thomas fortæller, at der ikke er nogen kurser der fokuserer på fugle, og at instituttet Ecoscience hvor Thomas sidder har meget begrænset undervisning og derfor begrænset kontakt til de studerende. Der kan måske laves nogle fysiske opslag eller opslag på platforme for de studerende, og evt. få de studerende til selv at promovere det. Der har været taget kontakt til en underviser til promovering af ringmærkning (CES og Fuglestation). Thomas kontakter kursusledere på biologistudiet, for at gøre opmærksom på tilbud om at opleve og/eller ringmærke ved Brabrand Sø, og Henning tilbød at fortælle om ringmærkning på universitetet.

Næste møde indkaldes af RA formodentligt i marts/april.